

**TOIMINNALLINEN TASA-ARVO JA
YHDENVERTAISUUSUUNNITELMA**

Ammatillisen koulutuksen toiminnan kehittäminen

2023–2024

Suunnitelmaan liittyvät tiedot	Pvm, diaarinumero tai pykälä
Keskeinen säädöspohja	Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta (609/1986) Yhdenvertaisuuslaki (1325/2014) Laki digitaalisten palveluiden tarjoamisesta (306/2019) 17.2.2020
Käsitelty Vamian johtoryhmässä	
Käsitelty:	
TAK Suomenkielinen jaosto	
ASU – Svenska sektionen	
Astuu voimaan	18.2.2020
Päivitys	Jory 24.10.2023
Versionumero	1.5

Sisällys

JOHDANTO.....	4
1 SUUNNITELMAN MERKITYS	5
1.1 Suunnitelman arvioiminen ja toteutumisen seuranta	5
1.2 Suunnitelmasta tiedottaminen	5
1.3 Suunnitelman hyödyntäminen	5
1.4 Suunnitelman päivittäminen	6
1.5 Tasa-arvo ja yhdenvertaisuuteen liittyviin kysymyksiin vastaaminen	6
2 TYÖRYHMÄN KOKOONPANOSTA PÄÄTTÄMINEN JA NIMETYT JÄSENET	6
3 TYÖRYHMÄN VUOSIKELLO	7
4 SEKSUAALISEN HÄIRINNÄN TOTEAMINEN JA SIIHEN PUUTTUMINEN	8
4.1 Mitä on seksuaalinen häirintä?	8
4.2 Sukupuoleen perustuvalla häirinnällä tarkoitetaan	8
4.3 Mikä ei ole seksuaalista häirintää	9
4.4 Mitä tehdä, jos joudut häirinnän kohteeksi?	9
5 KIUSAAMINEN, SYRJINTÄ JA VÄKIVALTA	12
5.1 Kiusaaminen	12
5.2 Syrjintä	12
5.3 Väkivalta	12
6 SAAVUTETTAVUUS JA ESTEETTÖMYYS	13
6.1 Saavutettavuus	13
6.2 Esteettömyys	13
7 IHMISRYHMÄÄN KOHDISTUVA HÄIRINTÄ	14
8 YHTEENVETO TOIMENPITEISTÄ YHDENVERTAISUUDEN EDISTÄMISEKSI	15
LIITTEET	17

JOHDANTO

Vamian toiminnallinen tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma pohjautuu [Vaasan kaupungin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaan 2022–2024](#), jossa tuodaan esille kaupungin toiminnalliset velvoitteet ja sitoutuminen eurooppalaisen tasa-arvoperuskirjan toimeenpanoon.

Vamian toiminnallisessa tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelmassa huomioidaan yhdenvertaisuuslain ja tasa-arvolain [vaatimukset](#), jonka mukaan tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuslakien edellyttämät suunnitelmat on laadittava.

Suunnitelman tulee sisältää seuraavat asiat:

- selvitys oppilaitoksen tasa-arvotilanteesta
- tarvittavat toimenpiteet tasa-arvon edistämiseksi
- arvio aikaisempaan tasa-arvosuunnitelmaan sisältyneiden toimenpiteiden toteuttamisesta ja tuloksista.
- toimenpiteet yhdenvertaisuuden edistämiseksi ja syrjinnän poistamiseksi
- arvion yhdenvertaisuuden toteutumista toiminnassa
- toimenpiteet yhdenvertaisuuden toteutumisen edistämiseksi.

Vamiassa opiskelee eri-ikäisiä opiskelijoita eri puolelta Suomea ja muista maista. Opiskelijoiden kulttuurista, kuten äidinkieli ja kansalaisuus ovat hyvinkin vaihtelevia. Tämä moninaisuus on näyttäytynyt rikkautena ja arvokkaana oppilaitoksemme arjessa.

Vamia on tasa-arvoinen ja yhdenvertainen oppilaitos, jossa kohdataan jokainen opiskelija, opettaja ja työntekijä toista kunnioittavalla tavalla. Kunnioittamalla toista ihmistä voimme varmistaa sen, että jokaisella on turvalliset olosuhteet opiskella ja työskennellä. Turvallisuuteen liittyy työrauhan ylläpitäminen, jolloin mahdollistamme oppimisen ja työnteon.

Tässä suunnitelmassa pyritään vastaamaan siihen, miten toimimme Vamialla tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistävällä tavalla ja vastaamme toiminnallisesti erilaisiin häiriötilanteisiin. Tätä toimintaa ohjaavan ja ajantasaisen lainsäädännön löydät Vaasan kaupungin ohjeesta, josta löydät myös tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta koskevat määritelmät. Suunnitelma sisältää useita linkkejä, joihin kannattaa tutustua.

Jokaisella on oikeus kokea turvallisuuden tunnetta tullessaan Vamialle.

Ketään ei jätetä yksin, tuetaan ja kannustetaan - Tämä on meidän yhteinen tehtävä!

1 SUUNNITELMAN MERKITYS

Koulutuksen järjestäjillä tulee olla kaikkia syrjäntäperusteita koskeva suunnitelma yhdenvertaisuuden edistämisen toteuttamiseksi. Lisäksi on ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin yhdenvertaisuuden toteutumisen edistämiseksi, joiden on oltava oppilaitoksen toimintaympäristö, voimavarat ja muut olosuhteet huomioon ottaen tehokkaita, tarkoituksenmukaisia ja oikeasuhtaisia.

Vamian toiminnallinen tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma on laadittu aikoinaan yhteistyössä henkilöstön ja opiskelijoiden kanssa. Suunnitelman ajantasaisuutta arvioidaan erillisessä työryhmässä, jonka jäsenet edustavat kattavasti eri tehtävissä toimivia.

1.1 Suunnitelman arvioiminen ja toteutumisen seuranta

Vamialla on laadittu suunnitelma, jonka pohjalta arvioidaan tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumista. Suunnitelman toteutumista seurataan joka 2. vuosi toteutettavalla kyselyllä ja saadun opiskelijapalautteen perusteella.

Tasa-arvo ja yhdenvertaisuustyöryhmä käsittelee kyselyn ja palautteiden tulokset, jonka jälkeen niistä tiedotetaan koko henkilöstölle ja opiskelijoille.

1.2 Suunnitelmasta tiedottaminen

Suunnitelmasta tiedotetaan koko henkilökuntaa muun muassa henkilöstölle suunnatun VamiaNET -intran välityksellä ja tarvittaessa henkilöstöinfossa.

Tasa-arvotyöryhmän jäseniä voidaan myös pyytää kertomaan suunnitelman sisällöistä osastokokouksiin, jolloin voidaan entistä paremmin perehdyttää suunnitelmaan liitteenä olevaan opetusmateriaaliin ja sen hyödyntämiseen käytännössä (LIITE 2).

Opetushenkilöstön ja erityisesti vastuuopettajien velvollisuuksiin kuuluu myös perehdyttää suunnitelmasta opiskelijoita Vamian toimintatapoihin ja suunnitelmaan. (LIITE 3).

Suunnitelman laadinnassa huomioidaan opiskelijoiden ja henkilöstön osallistaminen. Osallistamista toteutetaan järjestämällä vuosittain tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen liittyvä teemapäivä, jolloin voidaan eri tavoin järjestää erityisesti opiskelijoille suunnattua toimintaa.

1.3 Suunnitelman hyödyntäminen

Tasa-arvo ja yhdenvertaisuusperiaatteen huomioiminen kuuluu jokapäiväiseen tapaamme työskennellä.

Me välitämme, autamme, olemme tasa-arvoisia ja yhdenvertaisia. Häirintää havaittuaan, jokainen henkilöstöön kuuluva on velvollinen puuttumaan!

Opiskelijat perehdytetään suunnitelmaan koulutuksen alussa niin, että vastuuopettajan johdolla käydään läpi tasa-arvo ja yhdenvertaisuusmateriaali tarvittavassa laajuudessaan.

Suunnitelma löytyy Vamian kotisivuilta, jolloin opiskelijoilla ja heidän huoltajillaan on mahdollisuus tutustua suunnitelmaan.

1.4 Suunnitelman päivittäminen

Vamian toiminnallista tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelmaa päivitetään joka 2.vuosi, jonka lisäksi päivitetään työryhmään kuuluvien jäsenten tiedot.

Suunnitelmaa päivitetään tarvittaessa vastaamaan ajantasaista lainsäädäntöä sekä tarkistetaan suunnitelman liitteiden ja linkkien toimivuus.

1.5 Tasa-arvo ja yhdenvertaisuuteen liittyviin kysymyksiin vastaaminen

- Suunnitelmaan perehtyminen ja siitä tiedottaminen **kuuluu koko henkilöstölle**.
- **Esihenkilöt** vastaavat osaltaan tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumisesta Vamialla.
- **Opetushenkilöstön** tehtävänä on vastata esille tulleisiin kysymyksiin, auttaa ja ohjata tarvittaessa opiskelijaa ohjeiden mukaisesti eteenpäin.
- Seksuaaliseen häirintään liittyvissä kysymyksissä yhteyshenkilönä toimii **vastaava kuraattori Riikka Piira**. Yhteystiedot löytyvät sivulta 12.
- Tarvittaessa voi olla yhteydessä **terveyden- ja opiskelijahuollon** henkilöstöön, opinto-ohjaajiin tai kääntä tasa-arvo ja yhdenvertaisuustyöryhmän jäsenten puoleen.

Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutuminen on jokaisen Vamiassa työskentelevän ja opiskelevan vastuulla.

Häirintää havaittuaan, jokainen henkilöstöön kuuluva on velvollinen puuttumaan!

2 TYÖRYHMÄN KOKOONPANOSTA PÄÄTTÄMINEN JA NIMETYT JÄSENET

Vamian tasa-arvo ja yhdenvertaisuustyöryhmän kokoonpanosta päättää vuosittain rehtori. Ryhmän muodostavat 6–8 henkilöä, joille varataan tarvittavat resurssit.

Työryhmän kokoonpano:

• Ryhmän koollekutsujana ja sihteeri:	lehtori Anne Rönnbäck
• puheenjohtaja	apulaisrehtori Maria Murtomäki.
• Opettajien edustajina toimivat:	Michael Englund,
Alex Chatran,
Riitta Eskola,
Matti Kontiokari ja
Tiina Sirén-Nuutinen.
• Opiskelijakunnan edustaja:	nimeämistä pyydetään
• Opiskelijahuollon edustaja:	kuraattori Maiju Bergdahl.

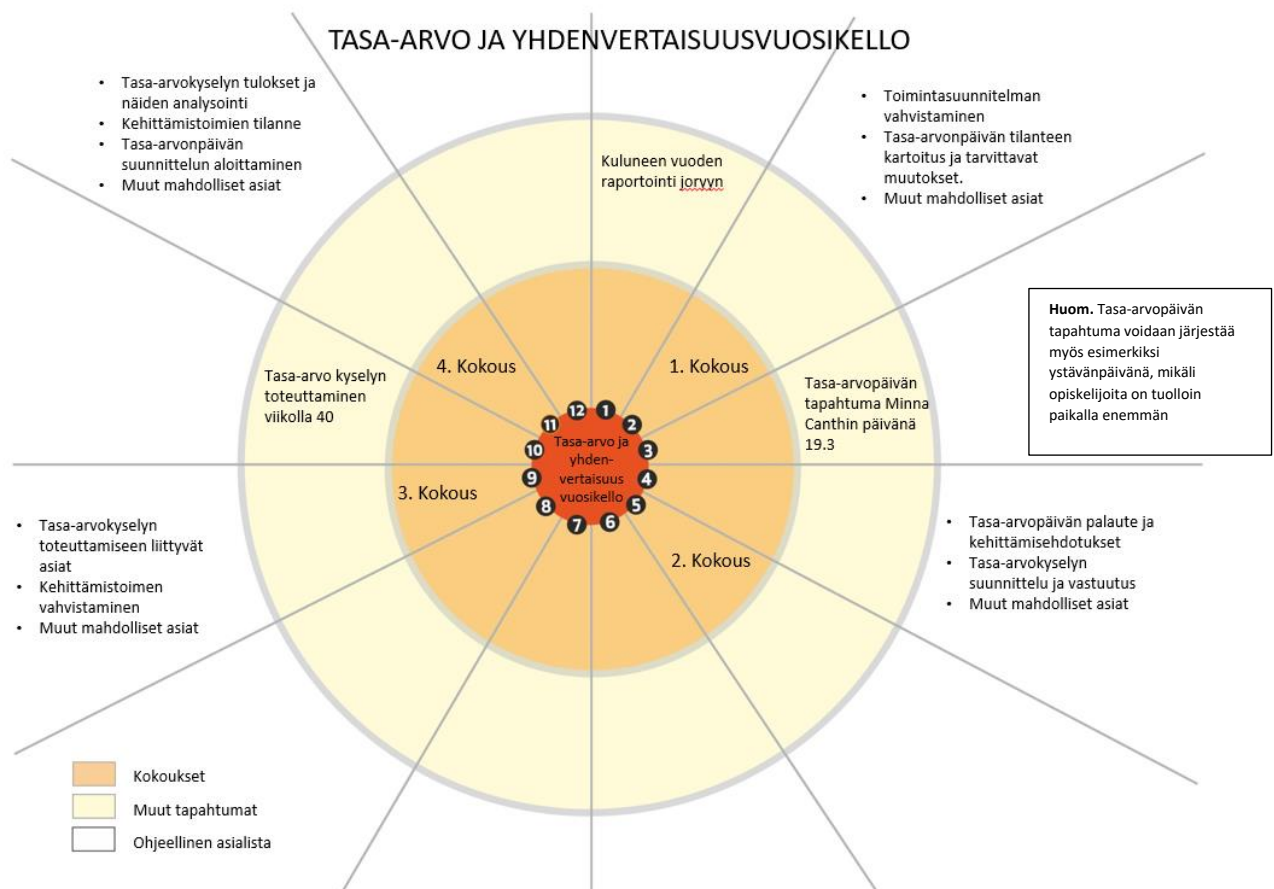
Vamian edustaja Pohjanmaan tasa-arvotyöryhmässä

- työryhmän varajäsenen Anne Peltomäki.

Tasa-arvo ja yhdenvertaisuustyöryhmä kokoontuu 2 kertaa keväällä ja 2 kertaa syksyllä sekä tarvittaessa. Suunnitelmaa päivitetään joka 2. vuosi tasa-arvokyselyn perusteella.

Opiskelijakunnan edustajan osalta pyydetään nimeämistä vuosittain elo-syyskuun aikana

3 TYÖRYHMÄN VUOSIKELLO

4 SEKSUAALISEN HÄIRINNÄN TOTEAMINEN JA SIIHEN PUUTTUMINEN

Tämän toimintaohjeen tarkoituksena on parantaa opiskelijoiden tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta Vamiassa

Tasa-arvolain mukaan erityistä huomiota tulee kiinnittää seksuaalisen häirinnän ja sukupuolen perusteella tapahtuvan syrjinnän ehkäisemiseen ja poistamiseen. Yhdenvertaisuuslaissa kielletään myös sukupuoliseen suuntautuneisuuteen perustuva syrjintä.

Tämä ohje on laadittu seksuaalisen tai sukupuolisen häirinnän kohteiksi joutuneille opiskelijoille, mutta myös henkilökunnalle toimintaohjeeksi.

4.1 Mitä on seksuaalinen häirintä?

Seksuaalinen häirintä on ei-toivottua käytöstä, jolla loukataan toisen koskemattomuutta ja luodaan usein uhkaava, nöyryyttävä tai ahdistava ilmapiiri. Seksuaalisella häirinnällä on yhtymäkohtia kiusaamiseen, mutta ei aina. Vakavimmillaan häirintä voi muuttua seksuaaliseksi väkivallaksi ja rikokseksi.

Sukupuolinen huomio muuttuu häirinnäksi tai ahdisteluksi ainakin silloin, jos sitä jatketaan, vaikka kohteeksi joutunut on ilmaissut pitävänsä sitä loukkaavana tai vastenmielisenä. Lähtökohtana on henkilön oma kokemus. Se, minkä koemme häirinnäksi tai ahdisteluksi, riippuu henkilöstä, tilanteesta, osapuolten välisestä suhteesta ja vuorovaikutuksesta sekä aikaisemmista kokemuksista.

Jokaisella on oikeus määritellä omat rajansa, sekä oikeus ympäristöön, jossa saa olla oma itsensä. Sukupuolinen häirintä ja ahdistelu loukkaavat yksilön oikeutta henkilökohtaiseen vapauteen ja itsemääräämisoikeuteen. Häiritsijä voi olla toinen opiskelija, opettaja tai muu henkilökuntaan kuuluva, työpaikalla tapahtuvan oppimisen ohjaaja tai joku muu henkilö.

4.2 Sukupuoleen perustuvalla häirinnällä tarkoitetaan

Seksuaalinen häirintä voi olla muodoltaan **sanallista, sanatonta tai fyysistä**. Häirintä voi näyttäytyä monella tavalla, suoran henkilökohtaisen häirinnän lisäksi myös sosiaalisessa mediassa.

Kokemus häirinnästä voi syntyä esimerkiksi seuraavin yksilöä loukkaavin tavoin:

- sukupuolisesti vihjailevat eleet tai ilmeet
- härskit puheet, kaksimieliset vitsit
- vartaloa, pukeutumista tai yksityiselämää koskevat asiattomat huomautukset tai kysymykset
- seksuaalisesti värittyneet kirjeet, puhelinviestit, sähköpostit + muu sosiaalinen media
- häiritsevä fyysinen koskettelu, seksuaalisväritteiset, sukupuoliyhteyttä tai muuta sukupuolista kanssakäymistä koskevat ehdotukset tai vaatimukset
- raiskaus tai sen yritys
- halventavat puheet toisesta sukupuolesta tai toisen sukupuolen alentaminen vuorovaikutustilanteissa, valinnoissa ja päätöksissä
- työ tai opiskelupaikalla tapahtuva kiusaaminen, jos perustuu kiusatun sukupuoleen

- halventavia puheita toisesta sukupuolesta, toisen sukupuolen alentamista, kiusaamista, jos se perustuu kiusatun sukupuoleen

Mikäli koet häirintää, mutta et voi/kykene sanomaan siitä häiritsijälle, ota välittömästi yhteyttä johonkin koulun henkilökunnasta, jotta häirintä saadaan loppumaan.

ÄLÄ JÄÄ UHRIKSI!!

4.3 Mikä ei ole seksuaalista häirintää

Rohkaisuksi tai kiitokseksi tarkoitettua neutraalien vartalon osien koskettamista, tervehdys tai onnittelutilanteeseen liittyvää halausta, johon ei liity seksuaalista viritystä, asiallista tai ammatillista keskustelua seksuaalisuuteen liittyvissä asioissa tai yksittäistä ja viatonta, hyväntahtoista ja huumoriin liittyvää vastavuoroista kommunikointia.

4.4 Mitä tehdä, jos joudut häirinnän kohteeksi?

Oppilaitoksella on velvollisuus luoda **häirinnästä ja ahdistelusta vapaa** ilmapiiri, jossa **häirintää ja ahdistelua ei hyväksytä**. Oppilaitoksen henkilökunnalla on velvollisuus puuttua häirintään ja saada se loppumaan.

Mikäli häirintää ei saada loppumaan oppilaitoksen käytössä olevin keinoin, viedään asia eteenpäin. **Ala-ikäisten ollessa kyseessä tiedotetaan asiasta huoltajia** ja he voivat osallistua tapaamisiin, joissa asiaa selvitetään. Täysi-ikäistä tuetaan tarvittaessa viemään asiaa eteenpäin.

TOIMENPITEET HÄIRINNÄN SELVITTÄMISEKSI

1. Häirinnän selvittely alkaa yhteydenotoista oppilaitoksen henkilökuntaan. Häirinnän kohteeksi joutunut täyttää selvityspyyntö seksuaalisesta häirinnästä –lomakkeen (LIITE 1).
2. Opiskelija voi täyttää lomakkeen yhdessä tasa-arvo ja yhdenvertaisuushenkilön kanssa. **Vastaava kuraattori Riikka Piira puh. 040 061 9470, riikka.piira@vamia.fi**
3. Häirintää kokeneeseen opiskelijaan suhtaudutaan asiallisesti eikä häneen kohdisteta mitään toimenpiteitä asian esille nostamisen takia.
4. Häirintävaihteet tulee aina selvittää ja kaikilla osapuolilla on oikeus tulla kuulluiksi. Näin varmistetaan kaikkien osapuolten oikeusturvan toteutuminen.
5. Mikäli häirintä tai ahdistelu on tahallista uhkaamista tai loukkaamista, ilmoitetaan asia poliisille alaikäisen kohdalla. Sovittelu on myös mahdollista.

TILANTEEN SELVITTELY

Sekä häirinnän esiin ottanutta, että toista/toisia osapuolia kuullaan erikseen. Kuulemisessa pyritään selvittämään tapahtumat ja niiden perustelut. Keskustelut kirjataan ylös.

YHTEINEN TAPAAMINEN

Keskustelussa selvitetään tapahtumien kulku, kuullaan asianosaisia ja sovitaan, miten jatkossa käyttydytään. Keskustelu kirjataan ylös.

TILANTEEN SEURAAMINEN JA SOVITUISTA TOIMENPITEISTÄ HUOLEHTIMINEN

Huolehditaan että sovitut toimenpiteet toteutuvat sekä seurataan tilannetta. Tarvittaessa pidetään seurantalaveri.

Mikäli häirintätilanteen selvittely tapahtuu poliisitutkinnassa, käydään keskustelu siitä, miten opiskelu järjestetään mahdollisen rikostutkinnan aikana. On syytä sopia, miten asianosaiset ovat opiskelupaikalla tekemisissä keskenään. Vastuu erityisjärjestelyistä kuuluvat oppilaitoksen rehtorille tai apulaisrehtorille.

MITÄ TEHDÄ, JOS NÄET HÄIRINTÄÄ

- Sano häiritsijälle, että hänen käyttöksensä on loukkaavaa ja hänen on välittömästi lopetettava.
- Pidä uhrin puolta: tue ja usko, älä vähättele tai epäile
- Ole valmis kertomaan jollekin koulun henkilökunnasta, jotta häirintä saadaan loppumaan.

Vamia sitoutuu ehkäisemään seksuaalista ja sukupuolen perusteella seuraavilla keinoilla:

- opiskelijat ja henkilöstö perehdytetään oppilaitoksen arvoihin, järjestyssääntöihin sekä tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelman sisältöön.
- seksuaaliseen häirintään puuttumisen toimintamalli kaikkien saatavilla oppilaitoksen internet-sivuilla
- häirinnän esiintyvyyttä seurataan, dokumentoidaan ja tilastoidaan
- oppilaitoksen henkilökunta puuttuu välittömästi havaitsemiinsa/tietoonsa tulleisiin häirintäepäilyihin/tilanteisiin
- Seksuaalista häirintää **kokenut nuori tarvitsee** moniammatillista tukea, jolloin oppilaitoksen aikuinen tukee nuorta ja ohjaa eteenpäin saamaan apua.

Lisätietoa:

Opas sukupuolisen häirinnän ja seksuaalisen väkivallan ehkäisyyn. [Turvataitoja nuorille, THL](#).

Avun saanti varmistetaan viipymättä
lastensuojelulain 25 §:n mukaisen [ilmoitusvelvollisuuden](#) mukaan
[hyvinvointialueen sosiaalipäivystykseen](#)
tai hätäkeskukseen (112), mikäli tilanne on kiireellinen.

**Seksuaalinen häirintä ja häirintä sukupuolen perusteella
ovat tasa-arvolain tarkoittamaa syrjintää.**

**Häirintää voi tapahtua ympäristöstä riippumatta, esimerkiksi sosiaalisessa mediassa.
Myös [vihapuhe](#) voi olla häirintää – tai rikos.**

KOKEMUS HÄIRINNÄSTÄ

Vihjailuja, ehdotuksia, koskettelua,
seksuaalisväritteisiä puheita, viestejä jne.

ILMAISE VÄLITTÖMÄSTI JA YKSISELITTEISESTI HÄIRITSIJÄLLE

että koet hänen toimintansa epäasialliseksi ja loukkaavaksi ja
kehota häntä lopettamaan se.

(Huomioi että kyse saattaa joskus olla käyttäytymisestä,
jota häiritsijä ei itse ymmärrä loukkaavaksi.)
Sinulla on oikeus aina poistua tilanteesta!

JOS HÄIRINTÄ JATKUU

Tee muistiinpanoja:

kirjaa ylös tapahtuma-ajat ja paikat, mitä tapahtui ja keitä oli paikalla.

Muistiinpanoilla voi olla merkitystä mahdollisten myöhempien toimenpiteiden kannalta.

Säilytä mahdolliset todisteet:

esim. kirjeet, sähköposti/tekstiviestit ja some.

Ota yhteys tasa-arvoyhdyshenkilöön tai oppilaitoksen viranomaiseen
neuvojen ja tuen saamiseksi. Tällaisia henkilöitä ovat rehtori, apulaisrehtori,
opettaja, kuraattori, terveydenhoitaja. Tätä kautta asiaasi tullaan viemään
tarvittaessa eteenpäin.

Muista, että häirintä ei ole koskaan omaa syytäsi!

ÄLÄ JÄÄ YKSIN

5 KIUUSAAMINEN, SYRJINTÄ JA VÄKIVALTA

Kaikkien oppilaitoksessa opiskelijoiden kanssa työskentelevien sekä opiskelijahuoltopalveluista vastaavien viranomaisten ja työntekijöiden on tehtävissään edistettävä opiskelijoiden ja kouluyhteisön hyvinvointia. Tämä tarkoittaa osallistumista ennaltaehkäisevään työhön sekä velvollisuutta puuttua epäasialliseen käytökseen ja havaitsemiin ongelmatilanteisiin.

Vamialla on erikseen [kurinpitoon liittyvä](#) suunnitelma, jossa annetaan tarkemmat toimintaohjeet.

5.1 Kiusaaminen

Jokainen kiusaamista havainnut tai siitä tiedon saanut oppilaitokseen henkilöstöön kuuluva huolehtii siitä, että asian selvittäminen käynnistyy viipymättä.

Tavoitteena on, että kaikki oppilaitosyhteisössä kokevat tulevansa hyväksytyksi sellaisina kuin ovat, eivätkä koe kiusaamista mistään syystä.

Opiskelijan velvollisuuksiin kuuluu käyttäytyminen asiallisesti.

Opiskelija ei saa kiusata eikä syrjiä muita ja hänen tulee välttää toimintaa, joka voi vaarantaa muiden opiskelijoiden, oppilaitosyhteisön tai opiskeluympäristön turvallisuutta tai terveyttä.

5.2 Syrjintä

Ketään ei saa syrjiä iän, alkuperän, kansalaisuuden, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, poliittisen toiminnan, perhesuhteiden, terveydentilan, vammaisuuden, seksuaalisen suuntautumisen tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella.

Opiskelijalla on oikeus turvalliseen ja syrjimättömään oppimisympäristöön. Opetuksen ja työpäivän aikana ei sallita syrjintää missään muodossa, ja kaikkiin syrjintätilanteisiin puututaan.

Rehtori vastaa työpäivän turvallisuudesta ja hyvinvoinnista sekä yhdenvertaisuudesta ja tasa-arvosta yhdessä opettajien ja muun henkilöstön kanssa.

Opiskelijan kuuluu noudattaa koulun järjestyssääntöjä.

Tavoitteena on, että kaikki oppilaitosyhteisössä kokevat tulevansa hyväksytyiksi sellaisina kuin ovat.

5.3 Väkivalta

Väkivallan teot voivat olla fyysisiä, henkisiä tai seksuaalisia. Väkivallan ehkäisy, siitä ilmoittaminen ja siihen puuttuminen perustuvat lainsäädäntöön.

Turvallisuuden huomioiminen ja edistäminen eri tilanteissa on koko henkilöstön yhteinen tehtävä.

Opettaja vastaa kunkin opiskelijan/opiskelijaryhmän turvallisuudesta opettaessaan ja ohjatessaan.

Rehtori vastaa annettavista ohjeista oppilaitoksen tiloissa ja suunnitelmallisesta väkivallan ehkäisystä, väkivaltatilanteisiin puuttumisesta ja niiden seurannasta.

6 SAAVUTETTAVUUS JA ESTEETTÖMYYS

Saavutettavuus huomioidaan verkkosivujen käytettävyydessä ja digitaalisissa sisällöissä suomeksi, ruotsiksi sekä englanniksi. Saavutettavuudesta säädetään digitaalista palvelua koskevassa lainsäädännössä.

Esteettömyys huomioidaan fyysisissä tilaratkaisuissa, johon yhdenvertaisuuslaissa ohjeistetaan. Näiden toteuttamisesta käytännössä kerrotaan alla olevissa luvuissa.

6.1 Saavutettavuus

Digitaalisia palveluja ja oppimateriaaleja tarjotaan koulutusalan tarpeet huomioiden kaikille opiskelijoille ja käyttäjille. Hakijoille kerrotaan verkkosivuilla opiskelijavalintaan liittyvistä kriteereistä sekä SORA-lainsäädännön huomioimisesta siihen liittyvissä tutkinnoissa.

Vamia.fi -sivut suunnittelussa huomioidaan niiden helppokäyttöisyys myös näkö- ja kuulovammaiset henkilöt huomioiden.

Verkkosivujen saavutettavuuden osalta pyritään varmistamaan, että

1. teksti on selkeää ja helposti luettavaa ja erottuvaa sekä loogisesti helppo ymmärtää
2. Kuviin sisältyy alt-tekstit, videoissa tekstitys tai äänikuvailu.
3. Sivujen navigointi mukaan lukien linkit ja interaktiiviset elementit ja lomakkeet ovat selkeitä ja käytettävissä myös vaihtoehtoisella tavalla
4. Sivustot ovat käytettävissä erilaisilla selaimilla ja laitteilla
5. Käyttäjät voivat muokata ulkoasua

Osaamisen hankkimisessa huomioidaan monipuoliset opetusmenetelmät sekä opiskelijoiden erilaiset oppimistyylit- ja tarpeet oppimisen tukena.

6.2 Esteettömyys

Esteettömyydessä huomioidaan yhdenvertaisuuden toteutuminen seuraavasti:

1. Esteettömyys: Vamiassa pyritään varmistamaan, että kaikki palvelut ja tilat ovat fyysisesti ja digitaalisesti esteettömiä kaikille
2. Yksilöllisten tarpeiden huomioiminen: Vamiassa pyritään varmistamaan, että tarvittaessa voidaan henkilöille tarjota heidän erityistarpeitaan vastaavaa apua ja opetusta.

7 IHMISRYHMÄÄN KOHDISTUVA HÄIRINTÄ

Vaatimus yhdenvertaisesta kohtelusta ja häirinnän kieltä kohdistuu paitsi ihmiseen myös ihmisryhmään.

Vamialla pyritään toimimaan siten, että häirintää ei kohdistu paitsi yksittäiseen henkilöön, myöskään ihmisryhmään.

Kiinnitämme erityistä huomiota seuraaviin asioihin:

1. Rotuun perustuva syrjintä
2. Uskontoon perustuva syrjintä
3. Sukupuoleen liittyvää syrjintää
4. Seksuaaliseen suuntautumiseen perustuva syrjintä
5. Vammaisuuteen perustuva syrjintä
6. Ikään perustuva syrjintä
7. Kieleen perustuva syrjintä

8 YHTEENVETO TOIMENPITEISTÄ YHDENVERTAISUUDEN EDISTÄMISEKSI

AIHEALUE	TAVOITE	ENNALTA-EHKÄISEVÄ TOIMENPIDE	TOIMENPIDE PUUTTUESSA	VASTUUHENKIÖ
Opiskelija-kunnan osallistaminen	Opiskelijat tietävät ja sisäistävät oppilaitoksen toimintatavat ja käytännöt tasa-arvoon liittyen.	Käsitellään opiskelijakunnan kanssa tasa-arvoasioita.		Rehtori ja opiskelija-kuntatoiminnasta vastaava
Seksuaalinen häirintä	Jokaisella on oikeus olla juuri sellainen kuin on riippumatta sukupuolesta tai sen ilmenemisestä.	Osallistetaan opiskelijat miettimään keinoja, miten ehkäistään seksuaalista häirintää ja miten siihen tarvittaessa puututaan.	Toimenpiteet esitellään suunnitelman luvussa 4.	Opiskelun tukipalveluista vastaava
Kiusaaminen	Kaikki oppilaitosyhteisössä kokevat tulevansa hyväksytyiksi sellaisina kuin ovat, eivätkä koe kiusaamista mistään syystä.	Osallistetaan opiskelijat miettimään keinoja, miten ehkäistään kiusaamista ja miten siihen tarvittaessa puututaan.	Toimenpiteet esitellään suunnitelman luvussa 5.	Opiskelun tukipalveluista vastaava
Syrjintä ja häirintä	Kaikki oppilaitosyhteisössä kokevat tulevansa hyväksytyiksi sellaisina kuin ovat. Ihmiset tai ihmisryhmät eivät joudu häirinnän kohteeksi syrjivillä perusteilla.	Osallistetaan opiskelijat miettimään keinoja, miten ehkäistään syrjintää ja miten siihen tarvittaessa puututaan. Järjestetään sukupuolineutraaleja tiloja. Ryhdytään kaikkiin mahdollisiin toimiin häirinnän poistamiseksi, kun	Toimenpiteet esitellään suunnitelman luvussa 4 ja 5	Opiskelun tukipalveluista vastaava

häirinnästä on saatu tieto.				
Saavutettavuus ja esteettömyys	Noudatetaan ns digipalvelulakia verkkosivujen ja digitaalisten materiaalien saavutettavuuden parantamiseksi. Noudatetaan yhdenvertaisuuslakia esteettömyyden parantamiseksi	Kartoitetaan verkkosivujen ja digitaalisten materiaalien nykytila. Kartoitetaan tilojen fyysinen esteettömyys ja tukimuotojen tarjoaminen tarpeidensa mukaan.	Laaditaan suunnitelma ja aikataulu mahdollisten puutteiden korjaamiseksi Laaditaan saavutettavuusseloste Laaditaan suunnitelma ja aikataulu mahdollisten puutteiden korjaamiseksi.	Verkkosivuista vastaava henkilö, eVamian tiimivastaava Tiloista vastaava henkilö
Opiskelija-valinta	Opiskelijavalinnan prosessiin osallistuvat henkilöt noudattavat tehtävässään soveltuvuutta ja syrjintään koskevaa lainsäädäntöä ja Opetushallituksen antamaa ohjeistusta	Hakijoille tiedotetaan ennalta opiskelijavalintaan liittyvät kriteerit sekä SORA-tutkinnoissa annetaan hakijalle tieto siitä, minkälaisia terveydentilaa koskevia vaatimuksia ja muita edellytyksiä tutkinnon tai koulutuksen suorittamiseen liittyy.	SORA-tutkinnoissa opiskelijaksi ei kuitenkaan voida ottaa hakijaa, joka ei ole terveydentilaltaan tai toimintakyvyltään kykenevä koulutukseen liittyviin käytännön tehtäviin oppilaitoksessa, työpaikalla tai muussa oppimisympäristössä, jos SORA-tutkintoihin liittyvät turvallisuusvaatimukset sitä edellyttävät ja jos estettä ei voida kohtuullisin toimin poistaa. Kun opiskelija hakee SORA-tutkintoon, opiskelijaksi ottamisen esteenä voi olla myös aiempi opiskeluoikeuden peruuttamista koskeva päätös, jos	Opiskelija-valintaan osallistuvat ja valintapäätöstä esittävät

			toisten henkilöiden terveyden ja turvallisuuden suojelemiseen liittyvät seikat sitä edellyttävät.	
Eriarvoinen kohtelu	Jokainen pystyy vastaamaan erilaisiin kyselyihin siten, että ei tunne itseään kohdelluksi eriarvoisesti sukupuolen määrittelyn mukaan	Lisätään ”en halua määritellä” vaihtoehto eri kyselyihin. Tilastot voidaan laatia jatkossakin nainen/ mies - jaottelulla.	Toimenpiteet esitellään suunnitelman luvussa 4.	Kyselyistä vastaava kehittämis-päällikkö
Seksuaalinen häirintä	Jokaisella on oikeus olla juuri sellainen kuin on riippumatta sukupuolesta tai sen ilmenemisestä.	Osallistetaan opiskelijat miettimään keinoja, miten ehkäistään seksuaalista häirintää ja miten siihen tarvittaessa puututaan.	Toimenpiteet esitellään suunnitelman luvussa 4.	Opiskelun tukipalveluista vastaava

LIITTEET

- LIITE 1. [Selvityspyyntö seksuaalisesta/sukupuolisesta häirinnästä](#)
- LIITE 2. Toiminnallinen tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma, henkilöstön perehdyttäminen*
- LIITE 3. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman käsittely opiskelijoiden kanssa. Materiaali opiskelijoiden perehdyttämiseen*

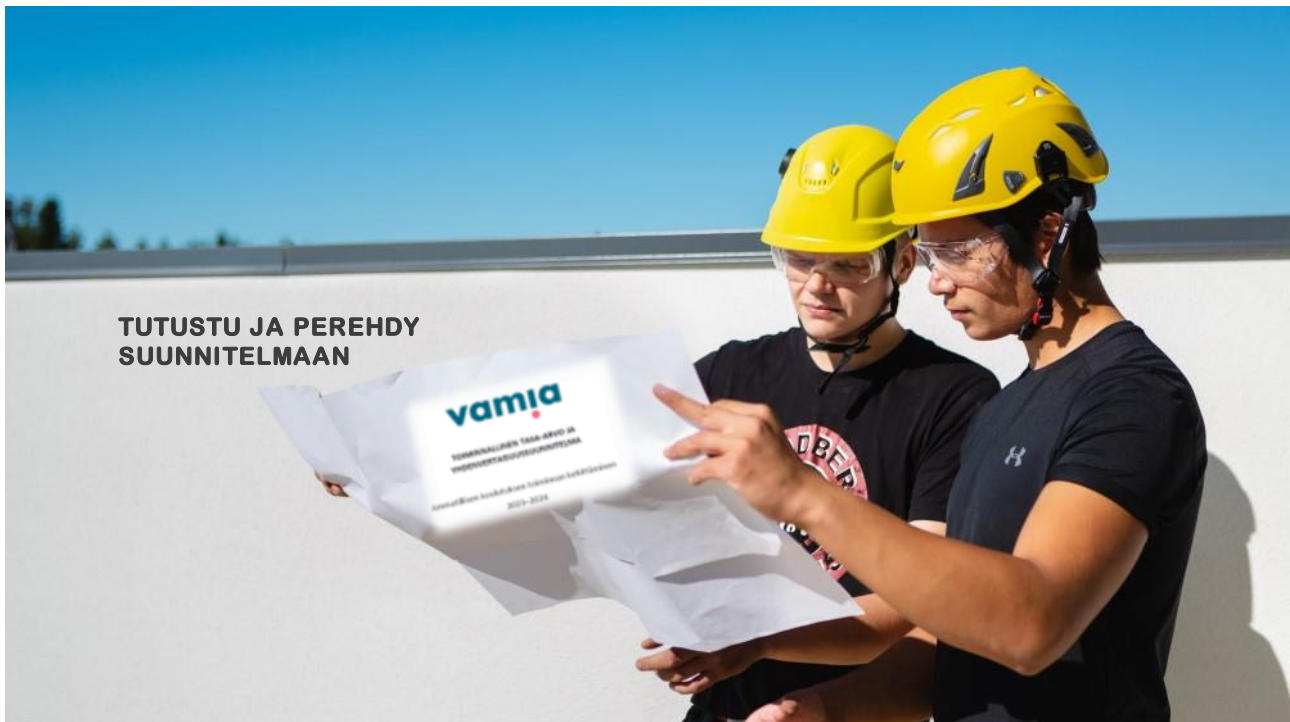
*Huom. liite 2 ja 3 löytyvät myös erillisinä PowerPoint -esityksinä.

TOIMINNALLINEN TASA-ARVO JA
YHDENVERTAISUUSSUUNNITELMA
Henkilöstön perehdyttäminen

vamia

10/2023

AMMATILLISEN KOULUTUKSEN TOIMINNAN KEHITTÄMINEN
Tasa -arvo ja yhdenvertaisuus työryhmä

TASA-ARVO JA YHDENVERTAISUUS SUUNNITELMASTA TIEDOTTAMINEN

- Opetushenkilöstön ja erityisesti **vastuuopettajien velvollisuuksiin** kuuluu myös perehdyttää suunnitelmasta opiskelijoita Vamian toimintatapoihin ja suunnitelmaan
- Tasa-arvo ja yhdenvertaisuusperiaatteen **huomioiminen kuuluu** jokapäiväiseen tapaamme työskennellä
- Vamia on tasa-arvoinen ja yhdenvertainen oppilaitos, jossa kohdataan jokainen opiskelija, opettaja ja työntekijä **toista kunnioittavalla tavalla**. Kunnioittamalla toista ihmistä voimme varmistaa sen, että jokaisella on turvalliset olosuhteet opiskella ja työskennellä
- Opiskelijat **perehdytetään suunnitelmaan koulutuksen alussa** niin, että vastuuopettajan johdolla käydään läpi tasa-arvo ja yhdenvertaisuusmateriaalit tarvittavassa laajuudessaan.
- Suunnitelma löytyy **Vamian kotisivuilta**, jolloin opiskelijoilla ja heidän huoltajillaan on mahdollisuus tutustua suunnitelmaan.
- Suunnitelman laadinnassa huomioidaan opiskelijoiden ja henkilöstön osallistaminen
- Osallistamista **toteutetaan järjestämällä vuosittain** tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen liittyvä teemapäivä, jolloin voidaan eri tavoin järjestää erityisesti opiskelijoille suunnattua toimintaa.

vamia

TASA-ARVO JA YHDENVERTAISUUTEEN LIITTYVIIN KYSYMYKSIIN VASTAAMINEN

- Suunnitelmaan perehtyminen ja siitä tiedottaminen **kuuluu koko henkilöstölle**.
- **Esihenkilöt** vastaavat osaltaan tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumisesta Vamiassa.
- **Opetushenkilöstön** tehtävänä on vastata esille tulleisiin kysymyksiin, auttaa ja ohjata tarvittaessa opiskelijaa ohjeiden mukaisesti eteenpäin
- Seksuaaliseen häirintään liittyvissä kysymyksissä yhteyshenkilönä toimii **vastaava kuraattori Riikka Piira**. **Yhteystiedot löytyvät sivulta 12.**
- Tarvittaessa voi olla yhteydessä **terveyden- ja opiskelijahuollon** henkilöstöön, opinto-ohjaajiin tai kääntyä tasa-arvo ja yhdenvertaisuustyöryhmän jäsenten puoleen.

Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutuminen on jokaisen Vamiassa työskentelevän ja opiskelevan vastuulla.

Häirintää havaittuaan, jokainen henkilöstöön kuuluva on velvollinen puuttumaan!

vamia

Vamian tasa-arvo ja yhdenvertaisuustyöryhmän kokoonpanosta päättää vuosittain rehtori.

Ryhmän muodostavat 6–8 henkilöä, joille varataan tarvittavat resurssit.

Tasa-arvo ja yhdenvertaisuustyöryhmä kokoontuu 2 kertaa keväällä ja 2 kertaa syksyllä sekä tarvittaessa.

Suunnitelmaa päivitetään joka 2. vuositasa-arvokyselyn perusteella sekä tarvittaessa.

Opiskelijakunnan edustajan osalta pyydetään nimeämistä vuosittain elosyyskuun aikana

vamia

SUUNNITELMAN SISÄLLÖSTÄ

6

- toimintaohjeentarkoituksena on parantaa opiskelijoiden tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta Vamiassa
- Tasa-arvolain mukaan erityistä huomiota tulee kiinnittää seksuaalisen häirinnän ja sukupuolen perusteella tapahtuvan syrjinnän ehkäisemiseen ja poistamiseen. Yhdenvertaisuuslaissa kielletään myös sukupuoliseen suuntautuneisuuteen perustuva syrjintä.
- Tämä ohje on laadittu seksuaalisen tai sukupuolisen häirinnän kohteiksi joutuneille opiskelijoille, mutta myös henkilökunnalle toimintaohjeeksi
- Seksuaalinen häirintä voi olla muodoltaan **sanallista, sanatonta tai fyysistä**. Häirintä voi näyttäytyä monella tavalla, suoran henkilökohtaisen häirinnän lisäksi myös sosiaalisessa mediassa.
- Oppilaitoksella on velvollisuus luoda **häirinnästä ja ahdistelusta vapaa** ilmapiiri, jossa **häirintää ja ahdistelua ei hyväksytä**. Oppilaitoksen henkilökunnalla on velvollisuus puuttua häirintään ja saada se loppumaan.
- Mikäli häirintää ei saada loppumaan oppilaitoksen käytössä olevin keinoin, viedään asia eteenpäin. **Alaikäisten ollessa kyseessä tiedotetaan asiasta huoltajia** ja he voivat osallistua tapaamisiin, joissa asiaa selvitetään. Täysi-ikäistä tuetaan tarvittaessa viemään asiaa eteenpäin.

vamia

SUUNNITELMAN SISÄLLÖSTÄ

TOIMENPITEET HÄIRINNÄN SELVITTÄMISEKSI

1. Häirinnän selvittely alkaa yhteydenotoista oppilaitoksen henkilökuntaan. Häirinnän kohteeksi joutunut täyttää selvityspyynnön seksuaalisesta häirinnästä lomakkeen (LIITE 1).
2. Opiskelija voi täyttää lomakkeen yhdessä tasavero ja yhdenvertaisuushenkilön kanssa.

Vastaava kuraattori Riikka Piira puh. 040 061 9470, riikka.piira@vamia.fi

3. Häirintää kokeneeseen opiskelijaan suhtaudutaan asiallisesti eikä häneen kohdisteta mitään toimenpiteitä asian esille nostamisen takia.
4. Häirintävaihteet tulee aina selvittää ja kaikilla osapuolilla on oikeus tulla kuulluiksi. Näin varmistetaan kaikkien osapuolten oikeusturvan toteutuminen.
5. Mikäli häirintä tai ahdistelu on tahallista uhkaamista tai loukkaamista, ilmoitetaan asia poliisille alaikäisen kohdalla. Sovittelu on myös mahdollista.

TILANTEEN SELVITTELY

- Sekä häirinnän esiin ottanutta, että toista/toisia osapuolia kuullaan erikseen. Kuulemisessa pyritään selvittämään tapahtumat ja niiden perustelut. Keskustelut kirjataan ylös.

vamia

SUUNNITELMAN SISÄLLÖSTÄ

YHTEINEN TAPAAMINEN

- Keskustelussa selvitetään tapahtumien kulku, kuullaan asianosaisia ja sovitaan, miten jatkossa käytäydytään. Keskustelut kirjataan ylös.

TILANTEEN SEURAAMINEN JA SOVITUISTA TOIMENPITEISTÄ HUOLEHTIMINEN

- Huolehditaan että sovitut toimenpiteet toteutuvat sekä seurataan tilannetta. Tarvittaessa pidetään seurantalaveri.
- Mikäli häirintätilanteen selvittely tapahtuu poliisitutkinnassa, käydään keskustelu siitä, miten opiskelu järjestetään mahdollisen rikostutkinnan aikana. On syytä sopia, miten asianosaiset ovat opiskelupaikalla tekemisissä keskenään. Vastuu erityisjärjestelyistä kuuluvat oppilaitoksen rehtorille tai apulaisrehtorille.

vamia

SUUNNITELMAN SISÄLLÖSTÄ

Avun saanti varmistetaan viipymättä lastensuojelulain 25§:n mukaisen ilmoitusvelvollisuuden mukaan [hyvinvointialueen sosiaalipäivystykseen](#) tai hätäkeskukseen (112), mikäli tilanne on kiireellinen.

Seksuaalinen häirintä ja häirintä sukupuolen perusteella ovat tasa-arvolain tarkoittamaa syrjintää.

Häirintää voi tapahtua ympäristöstä riippumatta, esimerkiksi sosiaalisessa mediassa. Myös [vihapuhe](#) voi olla häirintää – tai rikos.

vamja

KIUSAAMINEN, SYRJINTÄ JA VÄKIVALTA

Kaikkien oppilaitoksessa opiskelijoiden kanssa työskentelevien sekä opiskelijahuoltopalveluista vastaavien viranomaisten ja työntekijöiden on tehtävissään edistettävä opiskelijoiden ja kouluyhteisön hyvinvointia.

Tämä tarkoittaa osallistumista ennaltaehkäisevään työhön sekä velvollisuutta puuttua epäasialliseen käytökseen ja havaitsemiin ongelmatilanteisiin.

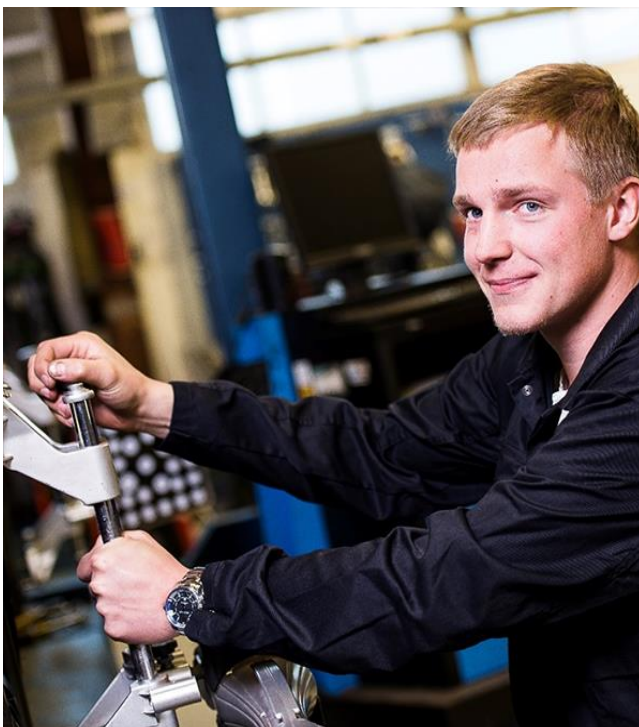
Vamialla on erikseen [kurinpitoon liittyvä](#) suunnitelma, jossa annetaan tarkemmat toimintaohjeet.

Kaikkien oppilaitoksessa opiskelijoiden kanssa työskentelevien sekä opiskelijahuoltopalveluista vastaavien viranomaisten ja työntekijöiden on tehtävissään **edistettävä opiskelijoiden ja kouluyhteisön hyvinvointia**

Tämä tarkoittaa osallistumista **ennaltaehkäisevään työhön** sekä **velvollisuutta puuttua epäasialliseen käytökseen ja havaitsemiin ongelmatilanteisiin.**

vamja

Saavutettavuus huomioidaan verkkosivujen käytettävyydessä ja digitaalisissa sisällöissä suomeksi, ruotsiksi sekä englanniksi.

Saavutettavuudesta säädetään digitaalista palvelua koskevassa lainsäädännössä.

Esteettömyys huomioidaan fyysisissä tilaratkaisuissa, johon yhdenvertaisuuslaissa ohjeistetaan.

vamja

12

Vaatus yhenvertaisesta kohtelusta ja häirinnän kielto kohdistuu paitsi ihmiseen myös ihmisryhmään.

Vamiassa pyritään toimimaan siten, että häirintää ei kohdistu paitsi yksittäiseen henkilöön, myöskään ihmisryhmään.

Kiinnitämme erityistä huomiota seuraaviin asioihin:

1. Rotuun perustuvaan syrjintään
2. Uskontoon perustuvaan syrjintään
3. Sukupuoleen liittyvää syrjintään
4. Seksuaaliseen suuntautumiseen perustuvaan syrjintään
5. Vammaisuuteen perustuvaan syrjintään
6. Ikään perustuvaan syrjintään
7. Kieleen perustuvaan syrjintään

vamia

KIITOS

Luehanlisää toimenpiteistä

-> Toiminnallinen tasarvo ja yhdenvertaisuusuunnitelmasta

vamia

LIITE 3.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman käsittely opiskelijoiden kanssa. Materiaali opiskelijoiden perehdyttämiseen

TOIMINNALLINEN TASA-ARVO JA
YHDENVERTAISUUSSUUNNITELMA
Opiskelijoiden perehdyttäminen

vamia

10/2023

AMMATILLISEN KOULUTUKSEN TOIMINNAN KEHITTÄMINEN
Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus työryhmä

TUTUSTU
SUUNNITELMAAN

TASA-ARVO JA YHDENVERTAISUUSUUNNITELMASTA TIEDOTTAMINEN

3

- Vamiassa opiskelee eri-ikäisiä opiskelijoita eri puolelta Suomea ja muista maista. Opiskelijoiden kulttuurista, kuten äidinkieli ja kansalaisuus ovat hyvinkin vaihtelevia. Tämä moninaisuus on näyttäytynyt rikkautena ja arvokkaana oppilaitoksemme arjessa.
- Vamia on tasa-arvoinen ja yhdenvertainen oppilaitos, jossa kohdataan jokainen opiskelija, opettaja ja työntekijä **toista kunnioittavalla tavalla**. Kunnioittamalla toista ihmistä voimme varmistaa sen, että jokaisella on turvalliset olosuhteet opiskella työkennellä.
- Turvallisuuteen liittyy työrauhan ylläpitäminen, jolloin mahdollistamme oppimisen ja työnteon.
- Tasa-arvo ja yhdenvertaisuusperiaatteen **huomioiminen kuuluu** jokapäiväiseen tapaamme työskennellä.
- Opiskelijat **perehdytetään suunnitelmaan koulutuksen alussa** niin, että vastuuopettajan johdolla käydään läpi tasa-arvo ja yhdenvertaisuusmateriaalit tarvittavassa laajuudessaan.
- Suunnitelma löytyy **Vamian kotisivuilta**, jolloin opiskelijoilla ja heidän huoltajillaan on mahdollisuus tutustua suunnitelmaan.
- **vuosittain järjestetään** tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen liittyvä teemapäivä, jolloin voidaan eri tavoin järjestää erityisesti opiskelijoille suunnattua toimintaa.

vamia

TASA-ARVO JA YHDENVERTAISUUTEEN LIITTYVIIN KYSYMYKSIIN VASTAAMINEN

4

- Suunnitelmaan perehtyminen ja siitä tiedottaminen **kuuluu koko henkilöstölle**.
- **Esihenkilöt** vastaavat osaltaan tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumisesta Vamialla.
- **Opetushenkilöstön** tehtävänä on vastata esille tulleisiin kysymyksiin, auttaa ja ohjata tarvittaessa opiskelijaa ohjeiden mukaisesti eteenpäin.
- Seksuaaliseen häirintään liittyvissä kysymyksissä yhteyshenkilönä toimii **vastaava kuraattori Riikka Piira**. **Yhteystiedot löytyvät sivulta 12.**
- Tarvittaessa voi olla yhteydessä **terveyden- ja opiskelijahuollon** henkilöstöön, opinto-ohjaajiin tai kääntyä tasa-arvo ja yhdenvertaisuustyöryhmän jäsenten puoleen.

Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutuminen on jokaisen Vamiassa työskentelevän ja opiskelevan vastuulla.

Häirintää havaittuaan, jokainen henkilöstöön kuuluva on velvollinen puuttumaan!

vamia

Kokemus häirinnästä voi syntyä esimerkiksi seuraavin yksilöä loukkaavin tavoin:

- sukupuoliseen ja lempi-ilmeeseen liittyvät kommentit
- härskipuheet kaksimielisyyksistä
- vartaloa, pukeutumista tai yksityiselämää koskevat asiattomat huomautukset ja kiusaukset
- seksuaalisesta riittyneet kirjeet, puhelinviestit, sähköpostit + muu sosiaalinen media
- häiritsevä fyysinen kosketus seksuaalisväritteillä tai sukupuoliyhteyttä tai muuta sukupuolista koskevaa ehdotusta ivaatimukset
- raiskauksen yritykset
- halventavat puheet toisesta sukupuolesta tai toisen sukupuolen alentaminen vuorovaikutustilanteissa ja päätöksissä
- työ tai opiskelupaikalta tapahtuva kiusaaminen jos perustuu kiusatun sukupuoleen
- halventavia puheita toisesta sukupuolesta ja sen sukupuoleen alentamista, kiusaamista jos se perustuu kiusatun sukupuoleen

Mikäli koet häirintää, mutta et voi/kykene sanomaan siitä häiritsijälle, ota välittömästi yhteyttä johonkin koulun henkilökunnasta, jotta häirintä saadaan loppumaan. **ÄLÄ JÄÄ UHRIKSI!!**

vamia

SUUNNITELMAN SISÄLLÖSTÄ

- toimintaohjeen tarkoituksena on parantaa opiskelijoiden tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta Vamiassa
- Tasa-arvolain mukaan erityistä huomiota tulee kiinnittää seksuaalisen häirinnän ja sukupuolen perusteella tapahtuvan syrjinnän ehkäisemiseen ja poistamiseen. Yhdenvertaisuuslaissa kielletään myös sukupuoliseen suuntautuneisuuteen perustuva syrjintä.
- Tämä ohje on laadittu seksuaalisen tai sukupuolisen häirinnän kohteiksi joutuneille opiskelijoille, mutta myös henkilökunnalle toimintaohjeeksi
- Seksuaalinen häirintä voi olla muodoltaan **sanallista, sanatonta tai fyysistä**. Häirintä voi näyttäytyä monella tavalla, suoran henkilökohtaisen häirinnän lisäksi myös sosiaalisessa mediassa.
- Oppilaitoksella on velvollisuus luoda **häirinnästä ja ahdistelusta vapaa** ilmapiiri, jossa **häirintää ja ahdistelua ei hyväksytä**. Oppilaitoksen henkilökunnalla on velvollisuus puuttua häirintään ja saada se loppumaan.
- Mikäli häirintää ei saada loppumaan oppilaitoksen käytössä olevin keinoin, viedään asia eteenpäin. **Alaikäisten ollessa kyseessä tiedotetaan asiasta huoltajia** ja he voivat osallistua tapaamiisiin, joissa asiaa selvitellään. Täysi-ikäistä tuetaan tarvittaessa viemään asiaa eteenpäin.

vamia

SUUNNITELMAN SISÄLLÖSTÄ

TOIMENPITEET HÄIRINNÄN SELVITTÄMISEKSI

1. Häirinnän selvittely alkaa yhteydenotoista oppilaitoksen henkilökuntaan. Häirinnän kohteeksi joutunut täyttää selvityspyynnön seksuaalisesta häirinnästä lomakkeen (LIITE 1).
2. Opiskelija voi täyttää lomakkeen yhdessä tasavaro ja yhdenvertaisuushenkilön kanssa.

Vastaava kuraattori Riikka Piira puh. 040 061 9470, riikka.piira@vamia.fi

3. Häirintää kokeneeseen opiskelijaan suhtaudutaan asiallisesti eikä häneen kohdisteta mitään toimenpiteitä asian esille nostamisen takia.
4. Häirintävaihteet tulee aina selvittää ja kaikilla osapuolilla on oikeus tulla kuulluiksi. Näin varmistetaan kaikkien osapuolten oikeusturvan toteutuminen.
5. Mikäli häirintä tai ahdistelu on tahallista uhkaamista tai loukkaamista, ilmoitetaan asia poliisille alaikäisen kohdalla. Sovittelu on myös mahdollista.

TILANTEEN SELVITTELY

- Sekä häirinnän esiin ottanutta, että toista/toisia osapuolia kuullaan erikseen. Kuulemisessa pyritään selvittämään tapahtumat ja niiden perustelut. Keskustelut kirjataan ylös.

vamia

SUUNNITELMAN SISÄLLÖSTÄ

YHTEINEN TAPAAMINEN

- Keskustelussa selvitetään tapahtumien kulku, kuullaan asianosaisia ja sovitaan, miten jatkossa käytäydytään. Keskustelut kirjataan ylös.

TILANTEEN SEURAAMINEN JA SOVITUISTA TOIMENPITEISTÄ HUOLEHTIMINEN

- Huolehditaan että sovitut toimenpiteet toteutuvat sekä seurataan tilannetta. Tarvittaessa pidetään seurantalaveri.
- Mikäli häirintätilanteen selvittely tapahtuu poliisitutkinnassa, käydään keskustelu siitä, miten opiskelu järjestetään mahdollisen rikostutkinnan aikana. On syytä sopia, miten asianosaiset ovat opiskelupaikalla tekemisissä keskenään. Vastuu erityisjärjestelyistä kuuluvat oppilaitoksen rehtorille tai apulaisrehtorille.

vamia

SUUNNITELMAN SISÄLLÖSTÄ

Avun saanti varmistetaan viipymättä lastensuojelulain 25§:n mukaisen ilmoitusvelvollisuuden mukaan [hyvinvointialueen sosiaalipäivystykseen](#) tai hätäkeskukseen (112), mikäli tilanne on kiireellinen.

Seksuaalinen häirintä ja häirintä sukupuolen perusteella ovat tasa-arvolain tarkoittamaa syrjintää.

Häirintää voi tapahtua ympäristöstä riippumatta, esimerkiksi sosiaalisessa mediassa. Myös [vihapuhe](#) voi olla häirintää – tai rikos.

vamja

KIUSAAMINEN, SYRJINTÄ JA VÄKIVALTA

Kaikkien oppilaitoksessa opiskelijoiden kanssa työskentelevien sekä opiskelijahuoltopalveluista vastaavien viranomaisten ja työntekijöiden on tehtävissään edistettävä opiskelijoiden ja kouluyhteisön hyvinvointia.

Tämä tarkoittaa osallistumista ennaltaehkäisevään työhön sekä velvollisuutta puuttua epäasialliseen käytökseen ja havaitsemiin ongelmatilanteisiin.

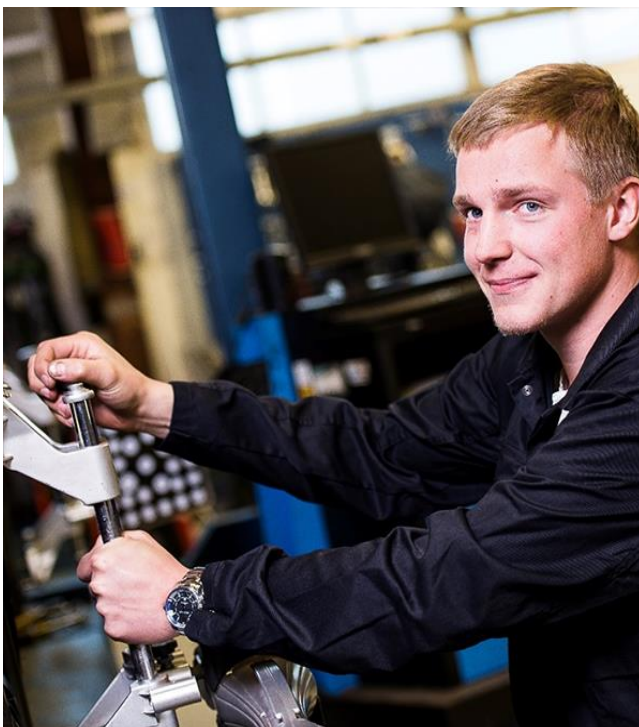
Vamialla on erikseen [kurinpitoon liittyvä](#) suunnitelma, jossa annetaan tarkemmat toimintaohjeet.

Kaikkien oppilaitoksessa opiskelijoiden kanssa työskentelevien sekä opiskelijahuoltopalveluista vastaavien viranomaisten ja työntekijöiden on tehtävissään **edistettävä opiskelijoiden ja kouluyhteisön hyvinvointia**

Tämä tarkoittaa osallistumista **ennaltaehkäisevään työhön** sekä **velvollisuutta puuttua epäasialliseen käytökseen ja havaitsemiin ongelmatilanteisiin.**

vamja

Saavutettavuus huomioidaan verkkosivujen käytettävyydessä ja digitaalisissa sisällöissä suomeksi, ruotsiksi sekä englanniksi.

Saavutettavuudesta säädetään digitaalista palvelua koskevassa lainsäädännössä.

Esteettömyys huomioidaan fyysisissä tilaratkaisuissa, johon yhdenvertaisuuslaissa ohjeistetaan.

vamja

12

Vaatus yhenvertaisesta kohtelusta ja häirinnän kielto kohdistuu paitsi ihmiseen myös ihmisryhmään.

Vamialla pyritään toimimaan siten, että häirintää ei kohdistu paitsi yksittäiseen henkilöön, myöskään ihmisryhmään.

Kiinnitämme erityistä huomiota seuraaviin asioihin:

1. Rotuun perustuvaan syrjintään
2. Uskontoon perustuvaan syrjintään
3. Sukupuoleen liittyvää syrjintään
4. Seksuaaliseen suuntautumiseen perustuvaan syrjintään
5. Vammaisuuteen perustuvaan syrjintään
6. Ikään perustuvaan syrjintään
7. Kieleen perustuvaan syrjintään

vamja

KIITOS

Lisätiedot suunnitelmasta

vamja